

de Vædre. Men ikke mindre vist bliver det, at det er uendeligt lettere at opbage og fremstille Manglerne ved et Værk af den Natur, som Capitain Baggesens, end fra Grunden af at producere et bedre. Saalænge dette ikke er skeet, vil man med Erkiendtlighed for den trolige Flid og Møie, her ikke er sparet, benytte en Bog, som — i hvad der end ved enkelte Partier kan udsættes eller rettes — er, og formodentlig en Tid lang vil blive, den brugbarste Oversigt og samlede Veiledning i almindelig dansk Statistik, Geographie og Terrainbeskrivelse, vor Literatur besidder.

16. Actstykker, for største Delen hidtil utrykte, til Oplysning især af Danmarks indre Forhold i ældre Tid: samlede og udgivne af Fyens Stifts litteraire Selskab. Odense 1841. 204 S. 4.

„At Fortidens historiske Levninger ikke altid ere behandlede med fortient Agt og Omhu; og, at derfor mange, som let kunde have været frelste, ere gaaede til Grunde — det har Danmark, saavel som andre Lande, erfaret, og beklager det nu.“ Saaledes begynder Fortalen til dette Skrift; og det er Ord, som enhver Sagkyndig vil underskrive, naar Tillægget „saavel som“ forandres til „meer end noget andet Land.“ At redde de ringe — ja ofte maae vi sige usle Levninger af vor Histories diplomatariske Kilder udenfor Hovedstadens Arkiver, som endnu staae til at redde: er derfor hos os et af de prisværdigste Foretagender i sin Art. Hvor høiligen ogsaa Fyens Land kunde trænge til et saadant, skøndt silbigt Redningsforsøg, beviser bedst denne Samling selv. Hvor indskrænket og ringe er ikke Antallet af de her meddeelte 178 Breve for den hele, tidligt dyrkede, rige og betydende Provinds! — saameget mere, som vi, efter de heldige Forhold, hvorunder Samlingen har kunnet udgives, maae antage, at i det mindste Alt hvad Stædernes Arkiver indeholde (Odense, Svendborg, Alsens, Kierte-

minde og Middelfart) er meddeelt af vedkommende Auctoriteter. Det udgør tilsammen henved 140 Breve. Af slyenste Herregaarde er kun fra Glorup, Dambo, Hvedholm (eet) og Steensgaard leveret omtrent 40 Breve. (S. 180 i Anm. kunde Skovreningen ved Verritsgaard 1582, Hist. Tidsskr. II. 140—46, være anført. Den er langt mere oplysende end det nævnte Exempel, der kun er en Dom, grundet paa Rebning.) — Imidlertid er allerede den her aftrykte og saaledes reddede Samling af Actstykker, der især (Fort. S. III.) vedrøre „det ældre Communes og Kirkevæsen, eller overhoved Provindsens egne indre Locale og temporaire Forhold“ (vi bemærke, at disse Forhold dog for den største Deel ere de samme, som for hele Landet i Almindelighed) et Foretagende af Fortieneste, hvilket ogsaa med Hensyn til diplomatarisk Nøiagtighed, Correctur og meddeelte Oplysninger, er udført med megen Omhu. At enkelte Udtag af Breve ere blandede imellem de heelt aftrykte Diplomer, er en Fremgangsmaade, der overhovedet neppe kan billiges. Registeret, som kaldes „Sags- og Navneregister“, er et godt alfabetsbetist Register over Personer og Steder; men mangler endeel i at være fuldstændigt som Realregister.

Trykfeil.

- Side 12. Anm. 2. Lin. 2. som læs fem.
 — 46. Anm. 2. tilføies ved Slutningen: 56.
 — 77. Anm. 2. l. „betales i“.
 — 80. Lin. 28. Bønder l. Tønder.
 — 91. L. 10. (i Texten) Ric. Edinger l. Johan Lehn.
 — — L. 12. 1533 l. 1633.
 — 109. L. 16. Frit l. Fris.
 — 112. L. 11. faaes l. faaes.
 — 175. L. 2. nedenfra, Iver Lange, l. Iver Lunge.
 — 176. L. 6 ovenfra, Iver Lange, l. Iver Lunges Son Ove Lunge.
 — 249. L. 3. Mørvsaae l. Moovraae.
 — — L. 4. Tyrliær l. Tyvliær.
 — 253. L. 11. Hr. Rasmussen l. Hr. Rasmus.
 — 273. i Overtitlen: E. C. Th. l. E. C. Th.
 — 276. L. 8. Benderne l. Finnerne.
 — 288. Anm. L. 2. om l. som.